

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-04-18
Besvaras senast
2016-05-09

Till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:561 Myndighetskrav som försvårar rationellt lantbruk

Jordbruket bidrar till en starkt levande landsbygd med öppna landskap och hållbara livsmedel. Naturen och jordbruket har alltid varit styrda av vädrets krafter; därför anpassar sig jordbrukare efter dessa fenomen. Dock har byråkrati och myndighetsutövning försvårat för lantbrukare att bedriva och planera sin verksamhet efter väderleken.

På Värmlandsnäs i Säffle kommun finns en företagare som nyligen fått tillstånd till att utveckla sin verksamhet på tre gårdar med en total djurhållning om högst 6 800 platser för slaktsvin och högst 800 platser för suggor. Mängden flytgödsel beräknas varje år bli 28 101 kubikmeter på en spridningsareal omfattande totalt 1 148 hektar när produktionen är fullt utökad.

Miljöprövningsdelegationen har godkänt miljökonsekvensbeskrivningen och slagit fast 16 villkor för beslutet. Villkor nr 10 innebär en hårdare reglering och begränsning av verksamheten än vad som gällde tidigare. I beslutet står att ”spridning av organiska gödselmedel ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt. Spridning under lördagar, söndagar, helgafnar och helgdagar får inte ske. Tillsynsmyndigheten får medge undantag om det finns särskilda skäl.”

Den enskilde företagaren har överklagat beslutet och yrkat att verksamheten ska ha samma villkor som tidigare, att spridning av gödsel inte får ske dagen före eller under midsommarhelg och att spridning under lördag, söndag och helgdagar endast får ske undantagsvis samt att tidpunkten för spridning ska väljas så att luktstörningar minimeras. Överklagandet har avslagits av mark- och miljödomstolen och processas nu vidare i högre instans.

Det nya villkoret är alltför ingripande i förhållande till vad som uppnås. Företagets spridning av gödsel beräknas till cirka elva dygn. Om spridning av gödsel inte får genomföras lördag och söndag måste den pågående spridningen avslutas efter fem dygn och återupptas igen nästkommande måndag. Efter ett uppehåll om två dygn krävs en ny omrörning i gödselbrunnen och en ny uppstart, vilket beräknas till en halv dag. Den totala spridningstiden beräknas då till 18–20 dygn. Ökad exponeringstid av gödsel i omrörda gödselbrunnar och längre spridningstid i antal dagar leder till större förluster av näringsämnen och ökad ammoniakavgång. En längre spridningstid påverkar även grannar negativt, eftersom det ofta luktar ett par dagar efter spridning.

Företagets spridning ligger i många fall på flera kilometers avstånd till grannar. För de grannar som bor nära kan det högst bli aktuellt med spridning en dag per år i deras närområde, eftersom spridningsarealen är så geografiskt utbredd. Företaget meddelar alltid grannar minst ett dygn i förväg och har inte mottagit några klagomål.

För att minska risken för utsläpp av klimatgaser och för att utnyttja gödselns växtnäringsämnen på bästa sätt är det av yttersta vikt att spridningen sker under optimala betingelser och på optimal tidpunkt. Att neka företaget att sprida gödsel lördagar och söndagar innebär även en extra administrativ börda för företaget, vilket går emot den förenklingsprocess Jordbruksverket driver på uppdrag från regeringen.

Säffle kommun ser positivt på utvecklingen av verksamheten, som starkt bidrar till en levande landsbygd, och har tillstyrkt bifall till överklagandet. Kommunen stöder och delar företagarens uppfattning att villkoret i den nya utformningen kan bli svårt att leva upp till om man även ska leva upp till övriga villkor i tillståndet. Kommunen anser att spridningen av gödsel ska ske under så gynnsamma förhållanden som möjligt, under så få tillfällen som möjligt och under så koncentrerade perioder som möjligt. Jordbruket är helt beroende av väder och natur. Regnet anpassar sig inte efter vilken veckodag det är, och därför kan inte lantbrukaren planera sin verksamhet på det sätt som staten bestämmer.

Detta fall är en illustration av en oroande trend i myndighetsutövningen, men ärendet riskerar nu att bli vägledande och prejudicerande för myndighets-utövningen i hela landet.

Jag vill därför fråga statsrådet Sven-Erik Bucht:

Utan att gå in på det enskilda fallet, som är under prövning, anser statsrådet att det är rimligt att på det här sättet inskränka äganderätten och möjligheterna till ett rationellt jordbruk? Om inte, avser statsrådet att vidta några åtgärder?

.....

Daniel Bäckström (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin